

Justis – og Politidepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
06 JAN 2006	
SAKSNR:	200504026
AVD/KONT/ØEN:	LOV/EO/HI
DDK.NR.	166
ARKIVKODE:	

Deres ref.2005004026 EO HI/an
Vår ref. 13954

Oslo 14. desember 2005

Høringssvar – NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet.

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité oversender herved høringssvar på NOU 2005: 8 Likeverd og tilgjengelighet.

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF) er positive til at det innføres en lov om forbud mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne.

Loven vil bidra til å skape:

1. Et mer inkluderende samfunn og
2. En mer inkluderende idrett i forhold til idrettens formål, verdier og virksomhetsidé.

NIF mener lovens viktigste funksjon er å bevisstgjøre og gi kunnskap til enkeltmennesker og organisasjoner slik at forholdene blir lagt bedre til rette for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Loven vil også ha en positiv effekt på holdninger overfor annerledeshet og intoleranse mer generelt.

Vennlig hilsen

Inge Andersen/s
Generalsekretær

Ketil Lindseth
Leder, Idrett og Samfunn

Vedlegg: Høringssvar
Kopi: Idrettsstyret, Særforbund og idrettskretser.

Høringsvar fra Norges Idrettsforbund og Olympiske Komitè. NOU – 55: Likeverd og tilgjengelighet.

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komitè (NIF) er positive til at det innføres en lov om forbud mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne.

JUSTISDEPARTEMENTET	
06 JAN 2006	
SAKSNR:	200504026
AVD/KONT/BEH:	LOV/EO/HI
DOK.NR.	166
ARKIVKODE:	

Loven vil bidra til å skape:

1. Et mer inkluderende samfunn og
2. En mer inkluderende idrett i forhold til idrettens formål, verdier og virksomhetside.

NIF mener lovens viktigste funksjon er å bevisstgjøre og gi kunnskap til enkeltmennesker og organisasjoner slik at de kan legge forholdene bedre til rette for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Loven vil også ha en positiv effekt på holdninger overfor annerledeshet og intoleranse mer generelt.

NIF mener også loven vil bidra til å synliggjøre diskriminerende atferd eller forhold som er innenfor samfunnet og idretten i dag, slik at mer målrettede tiltak kan settes inn.

NIF er positive til at det blir et felles håndhevingsapparat (ombud og nemd) for både likestillingsloven, diskrimineringsloven, diskrimineringsforbudene i arbeidsmiljøloven og boliglovene og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. NIF mener de nevnte lover i størst mulig grad bør harmoniseres slik at en får et enklere og tydeligere lovgrunnlag og forholde seg til.

NIF har **Likeverd** som en av sine grunnverdier. I likeverd legger vi bl.a. at ”benkeslitteren” skal være like mye verd som ”toppidrettsutøveren”, at valg av idrett må være et fritt valg og at idrettene som er med i norsk idrett er like mye verdt. Det er viktig at begrepet Likeverd ikke blir brukt og forstått kun som et honnørord for å skape like vilkår. I så fall vil muligens begrepet **Likestilling** være mer formålstjenelig å bruke for å synliggjøre intensjonene med loven.

Det er viktig at loven utformes slik at den ikke bidrar til å

- endre idrettens egenart og særpreg
- anleggenes utforming og karakter for å drive idrettens primæraktivitet eller
- publikum sin generelle adgang til anleggene.

For NIF vil hensynet til selve aktiviteten og aktivitetsanleggene veie tyngre enn hensynet til publikum og tilskuere. Men begge formål er viktige.

Det er også viktig at de tidsfrister som settes for iverksetting av loven tar hensyn til at frivillige organisasjoner må ha mer tid til å implementere aktuelle lovendringer enn både offentlige og kommersielle aktører. De frister som er satt for plikt til universell utforming av anlegg og bygg mv. i §11 er således romslige dersom loven vedtas i løpet av 2006/2007.

NIF har spesielt vurdert § 4 til § 11 i loven og vil herved gi følgende generelle kommentarer:

- § 4- 7 om ulik diskriminerende atferd, ytringer og handlinger støttes på bakgrunn av våre presiseringer av hver § senere i høringssvaret.
- § 9 om universell utforming støttes fordi den ikke forplikter, men sender signaler om ”så langt det ikke medfører uforholdsmessig byrde for virksomheten”. For idretten ville det vært uholdbart dersom idretten var forpliktet til dette på alle områder.
- § 10 om individuell tilrettelegging støttes.

- § 11 om plikt til universell utforming av bygg og anlegg støttes. Det er viktig atplikten til universell utforming og tidsfristene som gjelder, også omfatter informasjons-, kommunikasjons- og betjenings/automatsystemene ved anleggene og samferdsel/transport til de samme anlegg. Dersom idretten skal kunne ta et ansvar for å tilrettelegge aktivitet, spesielt for mennesker med store hjelpebehov, må disse rammebetingelsene være optimale.

I det følgende gis en del kommentarer og informasjon knyttet til de ulike lovparagrafene. *Når loven er vedtatt ønsker NIF en dialog med aktuelle departementet for å se nærmere på hvordan NIF kan følge opp og bevisstgjøre våre medlemmer og organisasjonsledd ift. loven.*

§4 Forbud mot diskriminering

A: Direkte diskriminering:

En handling som har som formål eller virkning å behandle han/hun dårligere enn de andre blir/er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, og den dårligere behandlingen skjer *på grunn av* nedsatt funksjonsevne. Det vil likevel ikke foreligge diskriminering dersom forskjellsbehandlingen er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den som forskjellsbehandles.

Eksempel fra idrett:

Å bli avvist på en trening med begrunnelse av at personen har en nedsatt funksjonsevne. Dersom treneren hadde sagt at det dessverre ikke var plass på treningen i dag, ville dette vært en saklig begrunnelse og ikke direkte diskriminering.

B: Indirekte diskriminering

En handling eller unnlattelse som fører til at personen, på grunn av nedsatt funksjonsevne blir stilt særlig ufordelaktig sammenliknet med de andre. Her omfattes også handlinger eller unnlattelser som tilsynelatende er nøytrale, men som faktisk fører til at mennesker blir dårligere stilt. Definisjonen av indirekte diskriminering er litt annerledes innenfor arbeidslivet, se § 4 fjerde ledd. Det vil likevel ikke foreligge diskriminering dersom forskjellsbehandlingen er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den som forskjellsbehandles.

Eksempel fra idrett:

At person med nedsatt funksjonsevne får delta på treninga, men at treneren legger opp treninga på en måte som ekskluderer personen fra likeverdig deltakelse. (ikke tilpasser øvelser, ikke tilrettelegger fysisk, sitter alltid på benken under kamper og aldri får delta)

§ 5 Forbud mot Trakassering

Handlinger, ytringer eller unnlattelser fra trenere, ledere, utøvere som virker eller har som formål å virke krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende eller ydmykende.

Eksempel fra idrett:

Kan være både synlige og usynlige handlinger og ytringer. For eksempel unnlate å gi oppmerksomhet, ikke få tilbakemeldinger, føle seg mobbet, føle seg usynlig, alltid komme på det ”dårligste ” laget, få kjeft, bruke negative kallenavn mv.

§ 6 Forbud mot Instruks

Vil gjelde forhold mellom den som instruerer (overordnet) og den som blir instruert (underordnet) og kan omfatte både org.ledd og personer. Instruksen må innebære et påbud eller en oppfordring med en viss styrke om å diskriminere, trakassere eller bruke gjengjeldelse.

Eksempel fra idrett:

At det i idrettens lover, regler og retningslinjer gis føringer/instrukser som ekskluderer fra deltakelse. At en lagleder (overordnet) gir treneren kjeft, fordi han syns treneren bruker for mye tid på de som er funksjonshemmet.

§ 7 Forbud mot gjengjeldelse

Gjelder som en beskyttelse for den som er diskriminert og som har tatt opp saken, eller andre som tar opp saken. Dersom vedkommende møtes med negative reaksjoner på grunn av at saken er reist, regnes det som gjengjeldelse.

Eksempel fra idrett:

Et idrettslagsstyre som sier at ”dersom den kontroversielle saken” blir fulgt opp av den funksjonshemmede vil de vurdere å ekskludere personene fra klubben.

§ 9 Plikt til generell tilrettelegging (universell utforming)

Med universell utforming menes her utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig.

Kommentarer:

NIF er enige i at utforming av anlegg bør være slik at de ordinære løsninger i bygg, uteområder og produkter i størst mulig grad inkluderer alle. Segregerte spesialløsninger er ofte både mer kostbart og mindre funksjonelt, enn å gjøre de ordinære/standardiserte løsningene mer fleksible slik at de kan brukes av alle.

§ 10 Plikt til individuell tilrettelegging

NIF støtter også utvalgets syn på at de generelle krav til utforming må suppleres med krav til individuell tilrettelegging. I anleggssammenheng møter en ofte på situasjoner der for eksempel rullestoler er bredere enn inngangen på for eksempel. en kunstgressbane eller ballbinge når det gjelder breddeanlegg. Det er likevel viktig at individuelle løsninger ikke bidrar til å endre anleggets karakter eller påfører idretten uforholdsmessige store kostnader.

NIF støtter de tre avgreningskriteriene som bør være bestemmende på generelt grunnlag.

1. En varig relasjon mellom person og pliktsubjekt
2. At virksomheten har et særlig ansvar for personen
3. At tilretteleggingen utgjøre en vesentlig del av den enkeltes liv.

Ser vi disse kriteriene ift. medlemskap i en klubb kan det diskuteres om loven vil være gjeldene for klubbens styret og ansvarlige. NIF ønsker å få en vurdering av dette fra departementet ift. frivillig virksomhet og medlemskap i en klubb.

§11 Plikt til universell utforming av anlegg og bygg mv.

Når det gjelder utforming av ulike typer idrettsanlegg/arenaer er disse regulert i Plan- og bygningsloven. NIF er kjent med at det gjøres en rekke "kutt i svingene" pga. økonomiske hensyn og at dispensasjoner gis.

NIF mener at dette kan unngås ved å sette en del absolutte standarder som skal være ufravikelige . Disse kan for eksempel gjelde ved tildeling av spillemidler og særlig sikre et godt aktivitetstilbud for funksjonshemmede.

NIF mener debatten har vært for mye fokus på kravene ift. bevegelseshemmede i den universelle utforming av anleggene. Behovene til utviklingshemmede og synshemmede må i større grad ivaretas. Det er også viktig at kravene til tilgjengelighet dekker hele bruksområdet av anlegget og ikke bare blir en diskusjon om toaletter og dørstokker.

Når det gjelder utforming av publikumsfasiliteter/tribuner etc. er det også foreslått en mer skjønnsmessig plikt til å sikre universell utforming, men bare så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde. Såfremt absolutte standarder garantert overholdes støttes dette.

Det er viktig at utformingen er optimal for de aktive og tilskuere med nedsatt funksjonsevne. I tillegg må det være tilstrekkelig antall med for eksempel. parkerings - og sitteplasser for de med nedsatt funksjonsevne i/rundt anlegget.

Det er viktig at plikten til universell utforming og tidsfristene som gjelder, også omfatter informasjons-, kommunikasjons- og betjenings/automatsystemene ved anleggene og samferdsel/transport til de samme anlegg. Dersom idretten skal kunne ta et ansvar for å tilrettelegge aktivitet, spesielt for mennesker med store hjelpebehov, må disse rammebetingelsene være optimale.

Idrettens ansvar er først og fremst knyttet til selve aktiviteten og tilretteleggingen på selv anlegget, ikke å bidra til transport/ledsagelse osv. til aktiviteten og/eller anlegget.